

Nazwa kwalifikacji: **Organizacja i prowadzenie eksploatacji złóż metodą odkrywkową**
Oznaczenie kwalifikacji: **GIW.07**
Numer zadania: **01**
Wersja arkusza: **SG**

Wypełnia zdający

Numer PESEL zdającego*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę z numerem
PESEL i z kodem ośrodka

Czas trwania egzaminu: **120** minut.

GIW.07-01-23.01-SG

EGZAMIN ZAWODOWY

Rok 2023

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

**PODSTAWA PROGRAMOWA
2019**

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL i naklej naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Na KARCIE OCENY w oznaczonym miejscu przyklej naklejkę z numerem PESEL oraz wpisz:
  - swój numer PESEL*,
  - oznaczenie kwalifikacji,
  - numer zadania,
  - numer stanowiska.
3. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
4. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
5. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisze w widocznym miejscu przewodniczący zespołu nadzorującego.
6. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
7. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw arkusz egzaminacyjny z rezultatami oraz KARTĘ OCENY na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego zespołu nadzorującego.
8. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie egzaminacyjne

Przedsiębiorca górniczy planuje uruchomienie eksploatacji metodą odkrywkową złoża kruszywa naturalnego od 1 lipca 2023 r. Złoże to posiada kształt prostokąta o wymiarach boków $a = 150$ m i $b = 400$ m oraz średnią miąższość M_z równą 5 m. Całość zasobów złoża zakwalifikowana jest do zasobów bilansowych. Eksploatacja będzie rozpoczynała się od zdjęcia nadkładu, który znajduje się nad złożem i ma średnią miąższość M_n równą 0,5 m. Wyrobisko tworzyć będzie jedno piętro mieszane, zawierające zarówno nadkład i złoże. Kąt nachylenia skarp stałych wynosić będzie 45° . Poziom zwierciadła wód gruntowych znajduje się poniżej spągu złoża. W rejonie złoża nie stwierdzono żadnych obiektów, które wpływałyby na ograniczenie jego eksploatacji.

Zdejmowanie nadkładu prowadzone będzie przy użyciu spycharki gąsienicowej. Czas zdejmowania nadkładu zajmie 3 miesiące (1 kwartał). Wydobycie złoża rozpocznie się po zakończeniu prac w nadkładzie. Eksploatacja złoża prowadzona będzie podziemowo przy użyciu jednej koparki hydraulicznej jednonaczyniowej o wydajności efektywnej Q_e równej $125 \text{ m}^3/\text{h}$ przez 250 dni roboczych w roku przy jednozmianowym 8-godzinny systemie pracy. Transport kopaliny prowadzony będzie z wykorzystaniem wozideł.

Eksploatacją objęte zostaną w całości zasoby bilansowe zakwalifikowane do zasobów przemysłowych Z_p , za wyjątkiem strat pozaeksploatacyjnych S_n (zasoby pozostawione w skarpach stałych). Dodatkowo przewiduje się straty eksploatacyjne S_e (zasoby pozostawione w spągu oraz stropie złoża), które stanowią po 0,10 m miąższości złoża zarówno w spągu jak również w stropie złoża.

Wykonaj wskazane poniżej czynności:

- na podstawie opisu zadania egzaminacyjnego scharakteryzuj proces technologiczny wpisując w tabeli 4, nazwy z tabeli 1,
- oblicz wskaźniki charakteryzujące złoże. Wyniki obliczeń zapisz w tabeli 5,
- oblicz czas pracy koparki hydraulicznej jednonaczyniowej. Wyniki obliczeń zapisz w tabeli 6,
- oblicz zdolność wydobywczą i czas robót górniczych. Wyniki obliczeń zapisz w tabeli 7,
- na podstawie opisu zadania egzaminacyjnego oraz obliczonego czasu wykonywania robót górniczych uzupełnij harmonogram robót górniczych. W tabeli 8 wpisz znak X w komórkę, która określa kwartał realizacji roboty górniczej.

Do obliczeń wykorzystaj wskaźniki określone w tabeli 2 oraz wzory określone w tabeli 3.

Tabela 1. Nazwy zadań, maszyn i układów technologicznych

Zadanie:		
Przeróbka mechaniczna	Zwałowanie nadkładu	Przemieszczanie kopaliny
Zdejmowanie nadkładu		Eksploatacja złoża
Maszyna:		
Zwałowarka	Spycharka gąsienicowa	Wozidło
Koparka kołowa wielonaczyniowa		Koparka hydrauliczna jednonaczyniowa
Układ technologiczny:		
Ciągły	Cykliczny	Kombinowany

Tabela 2. Wskaźniki do obliczeń czasu pracy koparki hydraulicznej jednonaczyniowej

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Wartość
1.	Postoje i przestoje techniczne, P_T	%	15
2.	Czas postojów technologicznych w ciągu zmiany, T_P	h/zmianę	1,5
3.	Przestoje technologiczne, P_{rTech}	%	5

Tabela 3. Wzory obliczeniowe

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Wzór
Wskaźniki charakteryzujące złożę			
1.	Powierzchnia złoża, P_z	m^2	$P_z = a \cdot b$
2.	Powierzchnia spągu wyrobiska, P_{sw}	m^2	$P_{sw} = (a - 2 \cdot M_z) \cdot (b - 2 \cdot M_z)$
3.	Zasoby przemysłowe w złożu, Z_p	m^3	$Z_p = P_z \cdot M_z$
4.	Straty eksploatacyjne, S_e	m^3	$S_e = P_z \cdot M_s + P_{sw} \cdot M_s$
5.	Straty pozaeksploatacyjne, S_n	m^3	$S_n = \frac{(P_z - P_{sw}) \cdot M_z}{2}$
6.	Zasoby operatywne w złożu, Z_o	m^3	$Z_o = Z_p - (S_e + S_n)$
Czas pracy koparki hydraulicznej jednonaczyniowej			
1.	Liczba zmian roboczych w roku, N_{zm}	zmian/rok	$N_{zm} = n_d \cdot n_{zm}$
2.	Czas kalendarzowy pracy, T_{KPR}	h/rok	$T_{KPR} = N_{zm} \cdot n_g$
3.	Wskaźnik dostępności koparki, E_A	%	$E_A = 100\% - P_T$
4.	Czas dostępności koparki, T_D *	h/rok	$T_D = T_{KPR} \cdot E_A$
5.	Czas napraw i konserwacji, $T_{N\&K}$	h/rok	$T_{N\&K} = T_{KPR} - T_D$
6.	Czas postojów technologicznych, T_{PTech}	h/rok	$T_{PTech} = T_P \cdot N_{zm}$
7.	Czas przestojów technologicznych, T_{PrTech} *	h/rok	$T_{PrTech} = T_D \cdot P_{rTech}$
8.	Czas przerw w pracy koparki, T_{PWPr}	h/rok	$T_{PWPr} = T_{PTech} + T_{PrTech}$
9.	Czas pracy koparki, T_{PK}	h/rok	$T_{PK} = T_D - T_{PWPr}$
10.	Wskaźnik wykorzystania koparki, E_U	%	$E_U = \frac{T_{PK}}{T_D} \cdot 100\%$
Zdolność wydobywcza i czas wykonywania robót górniczych			
1.	Zdolność wydobywcza, Z_{Wyd}	m^3	$Z_{Wyd} = Q_e \cdot T_{PK}$
2.	Czas eksploatacji złoża, R_z	lata	$R_z = \frac{Z_o}{Z_{Wyd}}$
gdzie: M_s – grubość strat eksploatacyjnych n_d – liczba dni pracy koparki w jednym roku kalendarzowym n_{zm} – liczba zmian w ciągu jednego dnia roboczego n_g – liczba godzin pracy w ciągu jednej zmiany			

* należy zamienić procent na ułamek np. $10\% = \frac{10}{100}$

Czas na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenie podlegać będzie 5 rezultatów:

- charakterystyka procesu technologicznego - tabela 4,
- wskaźniki charakteryzujące złoża - tabela 5,
- czas pracy koparki hydraulicznej jednonaczyniowej tabela - 6,
- zdolność wydobywcza i czas wykonywania robót górniczych - tabela 7,
- harmonogram robót górniczych - tabela 8.

Tabela 4. Charakterystyka procesu technologicznego

Proces technologiczny:	Udostępnianie złoża		Urabianie złoża		Transport
Zadanie:	a)	→	b)	→	c)
Wykorzystywana maszyna:	d)		e)		f)
Układ technologiczny:	g)				

Tabela 5. Wskaźniki charakteryzujące złoża

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Wartość
1.	Powierzchnia złoża, P_z	m^2	
2.	Powierzchnia spągu wyrobiska, P_{sw}	m^2	
3.	Zasoby przemysłowe w złożu, Z_p	m^3	
4.	Straty eksploatacyjne, S_e	m^3	
5.	Straty pozaeksploatacyjne, S_n	m^3	
6.	Zasoby operatywne w złożu, Z_o	m^3	

Tabela 6. Czas pracy koparki hydraulicznej jednonaczyniowej

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Wartość
1.	Liczba zmian roboczych w roku, N_{zm}	zmian/rok	
2.	Czas kalendarzowy pracy, T_{KPR}	h/rok	
3.	Wskaźnik dostępności koparki, E_A	%	
4.	Czas dostępności koparki, T_D	h/rok	
5.	Czas napraw i konserwacji, $T_{N\&K}$	h/rok	
6.	Czas postojów technologicznych, T_{PTech}	h/rok	
7.	Czas przestojów technologicznych, T_{PrTech}	h/rok	
8.	Czas przerw w pracy koparki, T_{PWPr}	h/rok	
9.	Czas pracy koparki, T_{PK}	h/rok	
10.	Wskaźnik wykorzystania koparki, E_U *	%	

* w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej (wartości większe i równe 0,5 zaokrągla się do góry)

Tabela 7. Zdolność wydobywcza i czas wykonywania robót górniczych

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Wartość
1.	Zdolność wydobywcza, Z_{Wyd}	m^3	
2.	Czas eksploatacji złoża, R_z *	lata	
3.	Kwartał rozpoczęcia eksploatacji złoża	-	
4.	Rok rozpoczęcia eksploatacji złoża	-	
5.	Kwartał zakończenia eksploatacji złoża	-	
6.	Rok zakończenia eksploatacji złoża	-	

* w zaokrągleniu do pełnego roku

Tabela 8. Harmonogram robót górniczych

Rok	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
Kwartał																																
Zdejmowanie nadkładu *																																
Eksploatacja złoża *																																

* wpisz znak X w komórkę, która określa kwartał realizacji roboty górniczej

Miejsce na notatki i obliczenia (nie podlega ocenie)

